

حضرت محمد(ﷺ) سل خویونه

دنیوی گنی پاتی ...

۳۱- بنه کار تئی تحسین آهه تشویق فرمایل آهه
بد کاره بی غنده آهه منعه کول به یه.۳۲- هفه خه چی آخکو آدین آهه دنیا اصلاح
موجب کیدل آهه اته بیه و فرمایل: کوم خه چی
حاضران یی له ما آخیانو ته یی هم آههسوئی.
۳۳- هرچا چی به عذر را وری ده گه عذری بی
قولول.

۳۴- هیخوک یی سپک نه کاوه.

۳۵- هیشکله یی چاته بنکھلندی کری آهه
چاته بی په بد نومونه ویل.۳۶- هیخوک یی آخپل او طرافیانو یاه په آهه پوری
آتلی کسان یی نفرتی نه کول.

۳۷- هیشکله یی آچا عیبونه نه پلتل.

۳۸- دخلکو آشر خه یی په پرهیز کاوه آهه
خه نه گونه کیدی آهه آتلول سره خوشو آهه۳۹- هیشکله یی آخکو بد نه ویل آهه آهفوی
زیات صفت یی هم کاوه.۴۰- آنورو پر گستاخی یی صبر کاوه آهه آبدی
جزای په نیکی سره رکوله.

۴۱- آناروغانو عیادت یی کاوه که خدمه به آ

مدینی شرفی په لیری نقطه کی آهه

۴۲- آخپل او صحابانو خبری بی اخیستی آهه آهه

آhaltato پونته بی کوله.

۴۳- اصحابانو ته بی یی په نسونه نسونه

غیرکاوه.

۴۴- آاصحابانو سره بی یی په کارونو کی ہیری
مشوری کولی آهه پر هفه بی یی تینگار کاوه.۴۵- آیارانو په منعه کی به کبینستی که به
کومه ستونه راتله چا شنوسکولای چی آهه آپه
منعه کی پیغمبر و پیژنی.۴۶- آخپل یارانو په منعه کی به یی انس آهه الفت
راوستی.

۴۷- و عدی آهه تیون ته و فادرتین انسان آهه

۴۸- کله چی بی پی فیکر ته کوم شی بختل پختل
لاس بی و رکاوه آهه چاته بی نه حواله کاوه.۴۹- که به پر لمانه آهه آلهه مخی ته خوک
راغلی آهه المونج په لند وایه.۵۰- که به پر لمانه آهه آلهه ماسون به ڈللمونخ
بی لند وایه.۵۱- پر هفه کسان زیات کران آهه چی خیری بی نورو
تہ زیات رسیدی.

۵۲- هیخوک آلهه ام حضر خه نا امید نه آهه

فرمایل بی یی آهه کسانو حاجتنه را ورسی

خوک چی بی تر ما شی رارسلوی.

۵۳- هر کله چی به چا آلهه خه آجاجت خواست
کاوه که سم آهه بی باله آهه که نه آهه په بتو خبرو
بی راضی کاوه.۵۴- آهیجا درخواست یی نه آهه مگر کد به په
معصیت کی آهه۵۵- دسپین بیرو یی زیات عزت کاوه آهه پر
کشانو هیر مهربان آهه

۵۶- اغربیانو یی زیات مراعات کاوه.

۵۷- آشخونو زونه بی یی نیکی باندی تراسه
کول آهه مجدوبول بی.۵۸- په بنکاره به متبس (پر شوندو خندان) آهه
په عین حال کی بی په زره کی آلهه آخه بیره
زیاته آهه۵۹- کله چی به خوشحال آسترنگی بی یوہ پر بله
اینودی آهه آخو خحالی اظهاری بی کاوه۶۰- آلهه اکثره خندن آت بسم آهه خندن
درلودی.۶۱- کله کله به پی توکه کوله اما آمزاح آهه خند
په بنهانه بی نامناسب آهه باطل حرف نهول.۶۲- بد نوم ته یی تغیر و رکاوه آهه آهغه پر خای
بی نه نوم کار او.۶۳- بردباری آهه سره سینه بی هم مهاله پر خشم
و راندیوالی کاوه.

۶۴- آشمنی آهلاکت پر وخت خشم نه ورتلی

۶۵- آخدای آپاره دو مر په قهر کیدی چی بل
چا به نه پیشندی. پاتی په راقونکی گنه کی

ام بالمعروف او نهی عن المنکر (د خیرلوري ته دخلکو رابل او له بدیو خخه بی منعه کول)

ام بالمعروف او نهی عن المنکر په اسلام کی دیرلور مقام لري، دقران آیاتونه او نبوي احاديث ددغی دیني فريضي په عظام او

اهميت دلالت کوي، الله (۱) په خپل کلام قران پاک کي فرمایل دي: ضرور باید ستاسي له پلی خخه بی منعه کوي او هدغه پلی به کاميابه هموي سوره العمرة آهه آيت

چې خلکوت په نیکی امر و کري او له بدیو خخه بی منعه کوي او هدغه پلی به کاميابه هموي سوره العمرة آهه آيت
هدمارنکه نبی کریم (ﷺ) فرمایل دي: تاسی باید ضرور دامبر المعرفه او نهی عن المنکر و ظيفه تسره کري او که چيری دا کار

ونکري، نو الله (۱) په په تاسو داسی عذابونه را نازل کري، چې بیا به مو دعا هن نه قبليبي.

هدمارنکه الله (۱) دسورة الهدو په ۱۷۷ آيت کي فرمایل: نه هلاکوي ستار بی یوہ تولنه په داسی حال کي چې په هفه تولنه

کي اصلاح کونکي موجود و ي، يعني خلکوت ته نیکي لاري دعوت کونکي او له بدیو خخه منعه کونکي موجود و ي

خرنگه چې نبی کریم (ﷺ) فرمایل دي، چې مانه الله (۱) په نور و انبیا و باندی فضیلت را کري داوزما امت ته بی په

امتونو باندی فضیلت و رکري دي، نو ددي امت فضیلت و جه داده، چې دی امت ته بی دام بالمعروف او نهی عن المنکر و ظيفه

سیار لی ده، خکه چې په نور و امدونو کی وایا خی پیغمبر کولای شول، چې دام بالمعروف او نهی عن المنکر و ظيفه بی ترسه کري

وای او پس.

نو له پورتني آیاتونو انبیو احادي شو خخه معلوم ميري، چې دامسلمانانو قومي او تولنيزی برياوي په دوو کارونو کي دی:

۱- دتفوی او دالله (۱) په رسی. دنگلکو لکلو په واسطه لومړی دخپل خان اصلاح کول.

۲- د دعوت او تبلیغه په ذریعه دنوره خلکو اصلاح کول.

خکه چې داسلامي امت او اسلامي جامعي ژوند په همدي پوري اپه لري، يعني که په یوہ تولنه کي داسی خلک موجود نه وي، چې

خلک نیکي لاري ته بلنه او له بدیو خخه بی منعه کري، نو په تولنه کي به غلا، زنا و نور گناهونه عام کيري، لکه خونکه چې به

غږي نری کي دا دلکه گناهونه عام شوي دي، په تولنه کي به خراب را جونه را مشخته کيري او تولنه به انحراف او هلاکت په لوري

روانه وي.

الله (۱) دسورة الانفال په ۲۴ آيت کي فرمای:

ای هغه خلکو چې تاسو ایمان راوري دی، دالله او رسول دعوت قبول کري، کله چې تاسو هغه لاري ته رابولي، چې په هفه کي

ستاسو ژوند موجود دی، هغه ژوند چې هغه داسلامي شريعت موافق وي الله پاک ژوند ويلی دی.

له پورتني آيت دقاران خخه په واضح توګه معلوم ميري، چې له گمراوه او له شريعت خلاف ژوند خخه مرگ دې بنه دی.

نېي کریم (ﷺ) فرمای: هر کله چې تاسو یو ناروا کارولید نو هغه په خپل لاس منعه کري، که دامو په توان کي نه وي، نو په زبه بی

منعه کري او که دامو هم په توان کي نه وي، نو په زره کي بې بد و گنې او دغه (دنا روا عمل په زره کي بد گنې) ضعیف ترين درجه

دایمانه ده.

نن ورخ زمور او ستاسي تولنه دی حد ته رسیدلي ده، چې ددي په خای دخپل کورني او تولني اصلاح فکر و کري، بالعكس

څلې تولنه او کورني، دکراهی په لوري دعوت کوي، غوره یې لکه چې په نور و اجوونو کړو اونو کارول دی، به

دغه تلویزیونو او را ديو گانو کي ددي پر خای چې خپل کورني، باندې وعظ او نصیحت او اوري بالعكس په هفوي باندې

سریالونه او فلمونه کوري.

نو تاسی ددغه حدیث په ترجمه کي بندغور او فکر و کري، چې ددغه خلکو ایمان په کومه درجه کي قرار لري.

نن ورخ زمور او ستاسي تولنه ده بدختنیو، یې اتفاقیو، ظلمونو، خراب و راجونو او نور و کړو اونو سره لاس او کريوان ده.

هدمارنکه مزور او ستاسي تارينه او بشخینه په غربی سیاپلکه بی په خلکو باندې فرض ده، چې دغه مقدسه دنه ترسه کري، خکه چې الله (۱) دا

دکورني، مشرانو په خان کي اصلاح نده راستلي (خپل او لادونه ته بی دیني احساس او تربيه نده ورکري) او هغوي بې تري

محروم کوي ده.

۲- عامو مسلمانانو دغه سره وظيفه (ام بالمعروف او نهی عن المنکر) چې په هفوي باندې سلوك او دلسو

په اصل کې خود دغه حدیث مخاطبین دوخت حکومتنه دی، يعني په حکومت نوباندی فرض ده، چې داسی بوه منظمه او مجھزه

ده لجه پر کړي، چې خلک نیکي ته دعوت او له بدیو خخه بی منعه کري ترڅو په پورتني حدیث باندې عمل رامنځنه شی خو که

چېری حکومت دا کار و نکري، نو په عامو خلکو باندې فرض ده، چې دغه مقدسه دنه ترسه کري، خکه چې الله (۱) دا

مؤمنانو صفات په فرقان کي په دی دول بیان کري دي.

هغه کسان چې هغوي ته مورب په خمکه کې خای، قدرت، حکومت و رکرو نو هغوي لومړي دا کار (۱) په حکمکه ده غه فرمانبرداری

نظام قایمی (لومونځ کوي)، زکات و رکو، خلک ته په نیکيو امرکوي او له بدیو خخه بی منعه کوي، نده ترسه کري.

دام بالمعروف او نهی عن المنکر (د خیرلوري ته دخلکو بلند او له بدیو خخه بی منعه کوي)، سوره الحج آیت

۱- دنزي کفارو ته دسلام دعوت ورکول.

۲- عامو مسلمانانو ته دعوت ورکول، چې دا په دله دو له دله.

الف: عام دعوت (عام اجتماعات جوړول او خلکو ته ددين تبلیغ کول) چې دا په علما و او عامو مسلمانانو باندې دخپل و ۵۰

طاقت مطابق فرض عین دی.

۳- خاص دعوت ورکول (دقان او حديث ماهرين جوړول): مطلب دا چې دیني مدارس جوړول، چې دا دول دعوت په علما و په

رالیوونکی: د لوگر عدلی ریاست؛ د قولنیزو مساعدو تو آمروت

حق جستجوی اطلاعات

در مرود حق جستجوی اطلاعات می توان استدلا کر که در این جامعه نوین

زندگی یدون جم آوری اطلاعات زیاد و نا معین تا حدودی غیر ممکن است، درست همان طور که حق تائین هوا برای نفس کشیدن،

آب برای نوشیدن و غذا برای خوردن وجود دارد، همان گونه حق دسترسی به اطلاعات هم از جمله حقوق اساسی شهروندان مطابق به

قوانين محسوب میگردد. دست کم حق عدم محدودیت اجرایی وجود دارد مگر فرد از قانون سریچی کرده باشد. اگر حق عدم

محرومیت وجود اشتبه باشد، پس هر اطلاعاتی که به طور موافق اساسی باشد یا باید تهیه شود یا اگر نمی توان آن را تهیه کر باشد

حق جستجو آترا دره جا که ممکن باشد داشت.

این امر به طور قطعی بدان معنی نیست که ما حتی حق دسترسی بدان هزینه به اطلاعات اساسی را داریم، بلکه اگر هزینه فراتر

ازدارایی ها یا توانایی های فرد باشد، غیر عاقلانه است و در آن صورت به منزله محرومیت اجرایی است. منظور از این گفته که

فراهم آوری باید در حد توانایی های مان باشد، این است که مأخذ باید چیزی باشد که بتوانیم به آن برسیم و اینکه استفاده از آن باید

در حد توانایی های ذهنی و فنی ما باشد.

گذشته از حقوق دسترسی به اطلاعات، حق جستجوی اطلاعات به طور کلی همواره به این معنی نیست که می توانیم آن را بدست